

№ по редъ	Наименование на окръжитъ и околнитъ	Грамотни			Неграмотни		
		Пръбройванне на 1-и Януарий 1893 година					
		Мже	Жени	Всичко	Мже	Жени	Всичко
20	Търновский						
	1. Горно-Орѣховска . . .	7904	3148	11052	13717	19526	33243
	2. Дрѣновска	2412	717	3129	4398	6277	10675
	3. Еленска	5535	1424	6959	13624	18425	32049
	4. Кесаровска	1891	340	2231	10085	11559	21644
	5. Паскалевска	4727	928	8655	13342	17546	30888
	6. Трѣвненска	2451	704	3155	4708	6713	11421
	7. Търновска	10840	3520	14360	15318	22384	37702
Всичко въ окръга . . .	35760	10781	46541	75192	102430	177622	
21	Хасковский						
	1. Борисовградска . . .	3635	275	3910	11228	13393	24621
	2. Харманлийска	4442	670	5112	16013	19259	35272
	3. Хасковска	8840	1600	10440	19935	25695	45630
Всичко въ окръга . . .	16917	2545	19462	47176	58347	105523	
22	Шюменский						
	1. Ески-Джумайска . . .	2804	1201	4005	15820	16918	32738
	2. Ново-Пазарска	2714	816	3530	14446	15550	29996
	3. Османъ-Пазарска . . .	1961	818	2779	11842	13399	25241
	4. Прѣславска	3252	952	4204	13073	15267	28340
	5. Шюменска	7437	3232	10719	17151	18773	35924
	Всичко въ окръга . . .	18168	7069	25237	72332	79907	152239
Всичко въ Княжест.	410973	106468	517441	1279653	1513619	2793272	

При разгледжидането на тѣзи таблица трѣбва да се има винаги прѣдъ видъ, че приведенитъ въ нея релативни броеве изражаватъ, както общата грамотностъ на населението, така и тѣзи на мжеитъ и женитъ, било въ окръжитъ или околнитъ, при съществующия имъ въ деня на прѣбройваннето съставъ, т. е. безъ разлика на народноститъ или вѣроисповѣданията, отъ които се състоятъ тѣ — нѣщо, което твърдѣ много измѣня общата имъ срѣдняя грамотностъ. Така наприимѣръ, ако вземемъ една околия, гдѣто има много Евреи, тамъ процента на срѣдната грамотностъ ще бѣде сравнително много по голѣмъ, понеже, както видѣхме при разгледжидането на населението по вѣроисповѣдание, Евреитъ живѣятъ само въ градоветъ и иматъ въ сравнение съ останалитъ други народности, въ Княжеството най много грамотни. Ако ли пъкъ вземемъ една околия, населена повече съ Мохамедани, то ще намѣримъ въ нея сравнително твърдѣ малъкъ процентъ на грамотността, понеже Мохамеданитъ въ това отношение заематъ послѣдно мѣсто измѣжду разнитъ вѣри у насъ. Следователно, спорѣдъ вѣроисповѣдния элементъ който прѣодолява въ единъ окръгъ или околия, се измѣнява и процента на срѣдната грамотностъ въ окръга или околията.